

PÓDA ERZSÉBET

KINCSEK ÖRZŐJE: VÁRHOSSZÚRÉ

Kedvenc településem mi más is lehetne, mint a hely, ahol a családom legalább nyolcszáz éve él-hal, azaz a csallóközi Póda. Minden ősom ebben a faluban lakott, szinte ugyanazon a portán. Most mégsem a szülőfalumról írok, mivel az utóbbi évtizedekben olyan negatív változásokon ment keresztül – mint a legtöbb csallóközi település –, hogy végigkönnyeznék, ha mindazt fel kéne sorolnom... Ezúttal hát azt a falut választottam (második) kedvencemmé, ahol tavaly egy hetet tölthettem egy különleges projekt keretében, amely a felvidéki magyarság megmaradásának kérdésével foglalkozott. Egy csodálatos rozsnyói járásbeli gömői falucskáról, Várhosszúrétről van szó, amely ottlétem legelső napjának legelső perceiben örökre a szívembe zárta magát.

A Felvidéken kelet felé haladva, az út bal oldalán, fent, Krasznahorka (a horka szó ómagyar nyelven nemzetségfőt jelent) vára áll büszkén, a rejtélyes tűzvészéből éppen felépülő ősi birtok, jobbra pedig Várhosszúré. A falu egy csodálatosan szép magas domb ölében terül el, végigcsobog rajta a Csermosnya- és a Pacsai-patak. Közvetlenül a falu mellett, az említett domb mélyén bújik meg a különleges, felszíni mészkőbarlang, a Krasznahorkai- vagy más néven várhosszúréti Buzgó-barlang, melynek egy része egész évben látogatható. Itt található a világ egyik legmagasabb (33 méter) cseppköve, amelyet a turisták természetes körülmények között nézhetnek meg. A vizes részek felett deszkapalló vezet, a belső tavcskák fölött kötélbe kapaszkodva tehetjük meg az utat. A barlang megtekintése igazi kihívás, csodálatosan felejthetetlen kaland volt számomra. Aki arra jár, semmiképp se hagyja ki ezt az élményt!

Várhosszúré a történelem folyamán többször is került a háborúk kellős közepébe. A török felégette, a lakosság egy része elmenekült, más része fogságba került. A második világháború alatt több ágyútámadás is érte a falut, mely halálos áldozatokkal járt. A középkorban szénelgetéssel, juh- és kecsketenyésztéssel fog-

lalkoztak, a pásztorkodás még a kétezres évek elején is élő foglalkozás volt a községben. A faluból sokan dolgoztak a közeli bányákban is. Az Andrassy-családnak volt itt birtoka és kastélya is. A helyi kéttornyú templom kertjében kopjafa és faragott kereszt – Ulman István helybéli fafaragó művész és társai alkotása – emlékeztet a második világháború községben dúló harcaira. A faluban dolgozik egy másik híres mester is, a nagyon fiatal harangöntő, Szlíz Róbert, aki fiatal kora ellenére már nagyon sok harangot öntött vagy újított fel. Messzi földön híres műhelyének és munkájának megtekintése szintén felejthetetlen élmény!

A Felvidéken is vannak helyek, ahol csodák történtek/történnek. Például Mária-jelenések. Vajon miért nem tud ezekről MINDEN felvidéki? Miért nem tartjuk számon valamennyit? Hiszen ezek a helyek a mi áldásos kincseink! Bennünket emelnének fel, minket (is) gyógyíthatnának. Ilyen a várhosszúréti faluszélen, a fák között, a Buzgó-patak forrásánál lévő Máriácska-kegyhely. Itt látta meg egy helybéli kislány Máriát. Az itt csörgedező Buzgó-patak vizét azóta is gyógyhatásúnak tartják. A történet szerint a 19. században három helybéli, Szakali Júlia, Dóczy Mária és egy bizonyos T. E. nevű leánygyermek az egyik májusi délután elmentek virágot szedni a Buzgó-forráshoz. Egyszer csak Szakali Júlia a Szűzanyát vélte a fák között lebegni. Ma is elevenen él a helybeliekben a meggyőződés, hogy Júliának a Szent Szűz többször is megjelent. A látomás a környék népét nagy lázba hozta, minek nyomán megindultak a zarándoklatok. A forrás környékét a helyiek kiépítették, és a kegyhelyről csodálatos kilátás nyílik Krasznahorka várára.

A falu kulturális élete is lenyűgöző. Nagy hagyománya van (volt) itt a színjátszásnak, a zenélésnek és az énekeknek, a faluban működő kézművesházban pedig továbbra is életben tartják a népművészeteket. Hosszúré – ahogy a helybeliek nevezik szülőfalujukat – a mai napig büszkén őrzi kincseit: múltját, hagyományait és magyarságát.